

ეკონომიკური მიმოხილვა

სექტემბერი 2014წ.

შინაარსი

მიმდინარე ძირითადი ეკონომიკური ტენდენციები	3
მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა	3
ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურა	3
კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში	3
ფასები	3
ლარის გაცვლითი კურსი	3
ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები	4
საგარეო ვაჭრობა	4
მეზობელი ქვეყნების გავლენა	4
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	5
საკრედიტო რეიტინგები	5
ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია „საქართველო 2020“	5
სახელმწიფო ვალი	5
ახალი პროგრამა სავალუტო ფონდთან	5
ეკონომიკის მოკლე მიმოხილვა	6
ეკონომიკური ზრდა	6
სახელმწიფო ფინანსები	7
საგარეო ვაჭრობა	7
ფასები	8
სავალუტო კურსი	9
საპროცენტო განაკვეთები	10
მონეტარული მაჩვენებლები	12
ფულადი გზავნილები	12
საგადასახადო შემოსავლების ანალიზი	13
მიმდინარე საგადასახადო შემოსავლების ანალიზი	13
ეკონომიკური აქტივობის ანალიზი დარგობრივ ჭრილში	18

2014 წლის ივლისი წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით.....	18
2014 წლის იანვარ-ივლისი წინა წლის შესაბამის პერიოდთან.....	20

8 სექტემბერი, 2014 წ.

მიმდინარე ძირითადი ეკონომიკური ტენდენციები

მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა

წინასწარი შეფასებით, 2014 წლის პირველ შვიდ თვეში მთლიანი შიდა პროდუქტის საშუალო რეალურმა ზრდამ 6.2 პროცენტი შეადგინა. ივლისის თვეში, წინა წლის ივლისთან შედარებით, მთლიანი შიდა პროდუქტი 7.2 პროცენტით გაიზარდა.

2014 წელს ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი 5-6 პროცენტის ფარგლებშია, რაც შეესაბამება საქართველოს ეკონომიკის პოტენციური ზრდის ტემპს, რომელიც 6 პროცენტს შეადგენს.

ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურა

ქვეყნის ეკონომიკური აქტივობის ოპერატიული მონაცემებით ეკონომიკურ ზრდაში წარმართველი როლი უჭირავთ ვაჭრობას, მშენებლობას და მრეწველობას.

პირველი კვარტლის ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელმა 7.1 პროცენტი შეადგინა. ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი განხილვა უჩვენებს, რომ ყველაზე სწრაფად გაიზარდა მრეწველობა 16.7 პროცენტით, მშენებლობა 14.0 პროცენტით, ვაჭრობა 11.1 პროცენტით, ტრანსპორტის 9.2 პროცენტით.

კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

სამეწარმეო სექტორის ზრდა გრძელდება 2014 წლის მეორე კვარტალშიც. პროდუქციის გამოშვება სამეწარმეო სექტორში წლის პირველ ნახევარში გაიზარდა 13,1 პროცენტით. ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა გაიზარდა 7 ათასი ადამიანით.

მიმდინარე წლის პირველი კვარტლის ეკონომიკურ ზრდაში აშკარა წარმართველი როლი ეჭირა კერძო სექტორს. აღნიშნულ პერიოდში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით კერძო სექტორის მიერ განხორციელებული ინვესტიციები გაიზარდა 21 პროცენტით, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები გაიზარდა 15 პროცენტით, დასაქმება კერძო სექტორში გაიზარდა დაახლოებით 10 ათასი ადამიანით, ხოლო გამოშვება კერძო სექტორში გაიზარდა 16 პროცენტით;

ფასები

2014 წლის ივლისში 2013 წლის ივლისთან შედარებით ინფლაციის დონემ საქართველოში 3.4 პროცენტი შეადგინა. 2014 წლის შვიდი თვის მშპ-ის დეფლატორის საშუალო საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 3.6 პროცენტს. საქართველოს მიზნობრივი ინფლაცია 2015 წლიდან 5 პროცენტს შეადგენს. აღნიშნული მაჩვენებლის მიღწევას ეროვნული ბანკი წლის ბოლოსთვის ვარაუდობს.

ლარის გაცვლითი კურსი

საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს თავისუფლად მცურავ სავალუტო კურსის პოლიტიკას. 2014 წლის დასაწყისში ლარის გაუფასურების ტენდენცია შეცვალა გამყარების ტენდენციამ. მერყეობა, რომელიც ლარის გაცვლით კურსს ახასიათებს ნორმალური

მოვლენა და ასეთი მერყეობა როგორც გამყარების ისე გაუფასურების მიმართულებით მომავალშიც გვექნება.

2014 წლის იანვართან შედარებით 2014 წლის 31 აგვისტოსათვის ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში 0.03 პროცენტით, ხოლო ევროსთან მიმართებაში 4.3 პროცენტით გამყარდა.

ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები

2014 წლის 8 თვის მონაცემებით, ნაერთი ბიუჯეტის ფაქტიური საგადასახადო შემოსავლები საპროგნოზო მაჩვენებლებს 2,1 პროცენტით, ხოლო წინა წლის შესაბამისი პერიოდის ფაქტიურ მაჩვენებელს 11.6 პროცენტით აჭარბებს.

2014 წლის განმავლობაში საგადასახადო შემოსავლების მობილიზაციის ტენდენციებზე დაყრდნობილი პროგნოზის მიხედვით გადასახადების დაგეგმილი 2014 წლის მაჩვენებელი გადაჭარბებით შესრულდება.

საგარეო ვაჭრობა

მიმდინარე წლის იანვარ-ივლისში ექსპორტი გაიზარდა 13 პროცენტით, მათ შორის რუსეთში 152, თურქეთში 44 პროცენტით, ხოლო ევროკავშირის ქვეყნებში 32 პროცენტით. შემცირდა ექსპორტი აზერბაიჯანში რაც სრულად მსუბუქი ავტომობილების ექსპორტის კლებით არის გამოწვეული.

2014 წლის შვიდ თვეში იმპორტი გაიზარდა 15 პროცენტით, ხოლო, საგარეო სავაჭრო ბრუნვა გაიზარდა 14 პროცენტით.

მეზობელი ქვეყნების გავლენა

საქართველოს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ პარტნიორ ქვეყნებში: უკრაინასა და რუსეთში ეკონომიკური სტაგნაციის ტენდენციებია. ამ ქვეყნების ეკონომიკური პრობლემის საქართველოზე გავრცელების ძირითად მექანიზმს წარმოადგენს მათთან ვაჭრობა და აღნიშნული ქვეყნებიდან მომდინარე ფულადი გზავნილები.

2014 წლის იანვარ-ივლისის საგარეო ვაჭრობის ანალიზში შენარჩუნებულია ექსპორტის დინამიკა აღნიშნულ ქვეყნებთან. თუმცა, შეინიშნება ექსპორტის ზრდის ტემპების შემცირება აღნიშნულ ქვეყნებში.

ფულადი გზავნილების შემცირების ტენდენცია შეინიშნება რუსეთიდან (-3.5%) და უკრაინიდან (-18%), რაც სრულად არის კომპენსირებული საბერძნეთიდან და თურქეთიდან ფულადი გზავნილების ზრდით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ყურადღებით აკვირდება მიმდინარე პროცესებს და აანალიზებს აღნიშნული ქვეყნებიდან მომდინარე შესაძლო მაკროეკონომიკურ რისკებს.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

2013 წელს საგრძნობლად შემცირდა მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი და მთლიანი შიდა პროდუქტის 5.9 პროცენტი შეადგინა. დეფიციტის დაფინანსების ძირითადი წყარო იყო პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, რამაც 2013 წელს შეადგინა დეფიციტის 95 პროცენტი.

2014 წლისათვის მოსალოდნელია მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ზრდა 8.0-8.5 პროცენტამდე. საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის 6-7 პროცენტის ფარგლებში შენარჩუნებისაკენ.

საკრედიტო რეიტინგები

2014 წლის მაისში, საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანიებმა Moody's-მა შეაფასა საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი და გაზარდა იგი Ba3 სტაბილურიდან Ba3 პოზიტიურამდე.

ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია „საქართველო 2020“

საქართველოს მთავრობამ დაასრულა მუშაობა ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიაზე. სტრატეგია სამ ძირითად პილარს ეფუძნება: ადამიანური კაპიტალის განვითარება, კონკურენტუნარიანობის ზრდა და ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება. აღნიშნული სტრატეგია დაედება საფუძვლად ქვეყანაში სოციალ-ეკონომიკური რეფორმებს. სტრატეგიის მთავარი მიზანია, ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობა. აღნიშნულ მიზნებთან შესაბამისობაშია ეკონომიკის მნიშვნელოვანი მაჩვენებლების დინამიკა: 2013 წელს ჯინის ინდექსი შემცირდა 0.041-დან 0.40-მდე, უმუშევრობა შემცირდა 15,0 პროცენტიდან 14,6 პროცენტამდე.

სახელმწიფო ვალი

მთავრობის ვალი მთლიან ეკონომიკასთან მიმართებაში სტაბილურობით ხასიათდება და 2014 წლის ბოლოსათვის, სავარაუდოდ, მშპ-ს 35.6 პროცენტის დონეზე იქნება. აქედან, საგარეო ვალი იქნება 26.9, ხოლო საშინაო ვალი 8.7 პროცენტი. აღნიშნული მაჩვენებელი სახელმწიფო ვალის კრიტიკულ მაჩვენებლისგან საკმაოდ შორსაა.

ახალი პროგრამა სავალუტო ფონდთან

მიმდინარე წლის 31 ივლისს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასულებელმა საბჭომ დაამტკიცა 36 თვიანი (100 მლნ SDR) საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური მხარდაჭერის პროგრამა. აღნიშნული პროგრამის განხორციელება საშუალებას მოგვცემს შევამციროთ მაკროეკონომიკური მოწყვლადობა, გავაფართოვოთ ეკონომიკური პოლიტიკის ბუფერები და გავაუმჯობესოთ ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელი, რაც ქვეყნის ეკონომიკას გახდის უფრო მდგრადს საგარეო შოკების მიმართ. პროგრამის ფარგლებში ფინანსურ მხარდაჭერაზე მეტად მნიშვნელოვანია, რომ პროგრამა ქვეყნის მიმართ ნდობის ხარისხს ასწევს.

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილი ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრებია: 5-6 პროცენტის რეალური ეკონომიკური ზრდა; საბიუჯეტო დეფიციტის თანმიმდევრული შემცირება 2014 წელს დაგეგმილი მშპ-ის 3,7 პროცენტიდან 2015 წელს 3,0 პროცენტამდე და 2016 წელს 2,6 პროცენტამდე.

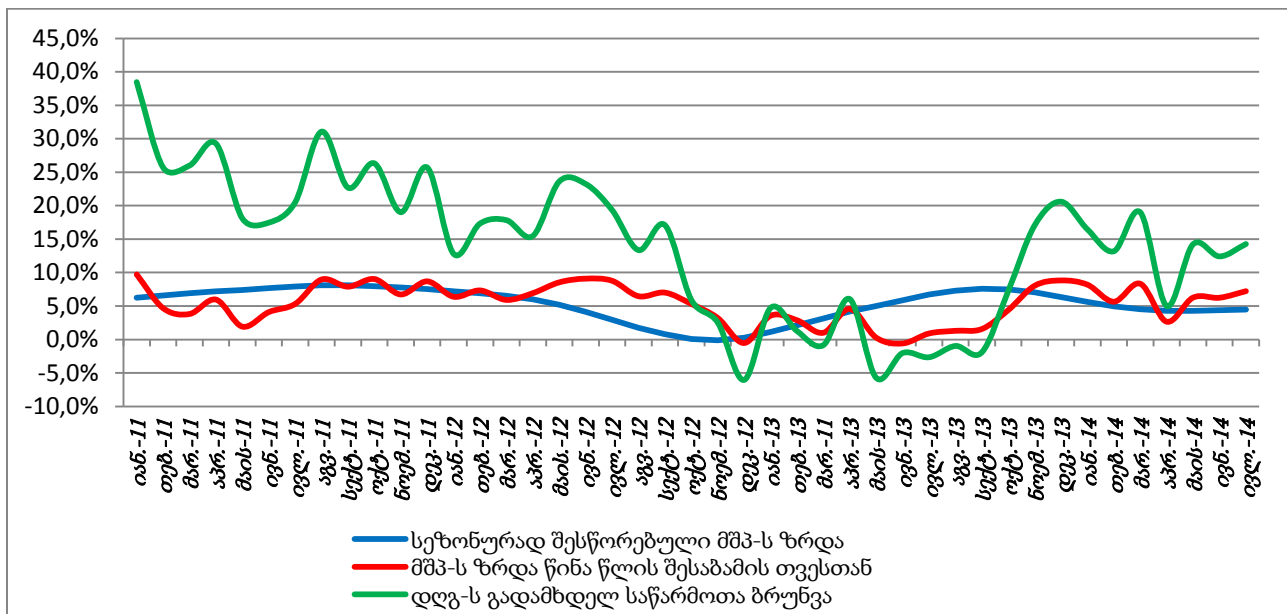
ეკონომიკის მოკლე მიმოხილვა

ეკონომიკური ზრდა

2014 წლის ივლისში ეკონომიკა 7.2 პროცენტით გაიზარდა. საქსტატის წინასწარი შეფასებით მიმდინარე წლის ივნისში, 2013 წლის ივლისთან შედარებით ეკონომიკურმა ზრდამ 7.2 პროცენტი შეადგინა. ამასთან, მშპ იანვარ-ივლისში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 6.2 პროცენტით გაიზარდა. 2014 წლის ივლისში სეზონურად შესწორებული გაწლოვანებული ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელმა კი შეადგინა 4.5 პროცენტი.

2014 წლის ივლისში ეკონომიკური აქტივობა 14.3 პროცენტით გაიზარდა. ეკონომიკური აქტივობა გაიანგარიშება დღგ-ის გადამხდელ საწარმოთა დეკლარირებული ბრუნვის ოპერატიული მონაცემებზე დაყრდნობით. ეკონომიკური აქტივობა ივლისში 14.3 პროცენტით, ხოლო იანვარ-ივლისში 13.6 პროცენტით გაიზარდა წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით.

წლიური და სეზონურად შესწორებული მშპ-ს ზრდა და დღგ-ს გადამხდელ ბრუნვათა ცვლილება

ეკონომიკური ზრდის წარმართველი სექტორებია ვაჭრობა, მრეწველობა, მშენებლობა და ტრანსპორტი.

მშპ-ის პირველი კვარტლის დაზუსტებული მონაცემების მიხედვით მნიშვნელოვანი ზრდები აღინიშნებოდა შემდეგ დარგებში: დამამუშავებელი მრეწველობა (16,7 პროცენტი),

მშენებლობა (14,0 პროცენტი), ვაჭრობა (11,1 პროცენტი), ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა (10,1 პროცენტი), ტრანსპორტი (9,2 პროცენტი). კლება დაფიქსირდა სამთომოპოვებით მრეწველობაში (13,6 პროცენტი). დღგ-ის ბრუნვების მონაცემების მიხედვით ეკონომიკური აქტივობის ზრდა იანვარ-ივლისში ძირითადად განაპირობა ზრდამ ვაჭრობის სექტორში, სადაც ზრდამ 2014 წლის შვიდ თვეში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით შეადგინა 8.7 პროცენტი, მშენებლობა (32.6%), მრეწველობა (9.2%).

ეკონომიკური ზრდის წარმართველ ფაქტორს კერძო ინვესტიციები შეადგენს. 2014 წლის პირველ კვარტლის მონაცემებით ინვესტიციები გაიზარდა 14.9 პროცენტით. განსაკუთრებით მაღალი ზრდა დაფიქსირდა კერძო ინვესტიციებში, რომელიც 2014 წლის პირველ კვარტალში 21 პროცენტით გაიზარდა. ამავე პერიოდში 6.4 პროცენტით გაიზარდა სამომხმარებლო ხარჯი და 34 პროცენტით უარყოფითი სავაჭრო ბალანსი, რაც იმპორტის გამოცოცხლებით არის გამოწვეული.

გაიზარდა მშპ-ის შემოსავლის ფორმირების ანგარიშის ყველა კომპონენტი: საოპერაციო მოგება (19.8%-ით), გადასახადები (8.2%-ით), შრომის ანაზღაურება (5.8%-ით).

სახელმწიფო ფინანსები

2014 წლის 7 თვის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლებმა შეადგინა 4 452,1 მლნ ლარი. მათ შორის საგადასახადო შემოსავლებმა 4 082,4 მლნ ლარი. ამ პერიოდისათვის ხარჯების მოცულობამ 4 264,1 მლნ ლარი შეადგინა. ხოლო არაფინანსური აქტივების წმინდა ზრდამ 359.8 მლნ ლარი. შესაბამისად ბიუჯეტის საოპერაციო სალდო დადებითია და შეადგენს 188,0 მლნ ლარს, ხოლო მთლიანი სალდოს დეფიციტი - 171,8 მლნ ლარს, რაც მშპ-ის 1,1 პროცენტია. ბიუჯეტის დეფიციტი GFSM 1986 წლის კლასიფიკაციით შეადგენს 295 მლნ ლარს, რაც მშპ-ის 1,9 პროცენტია.

საგარეო ვაჭრობა

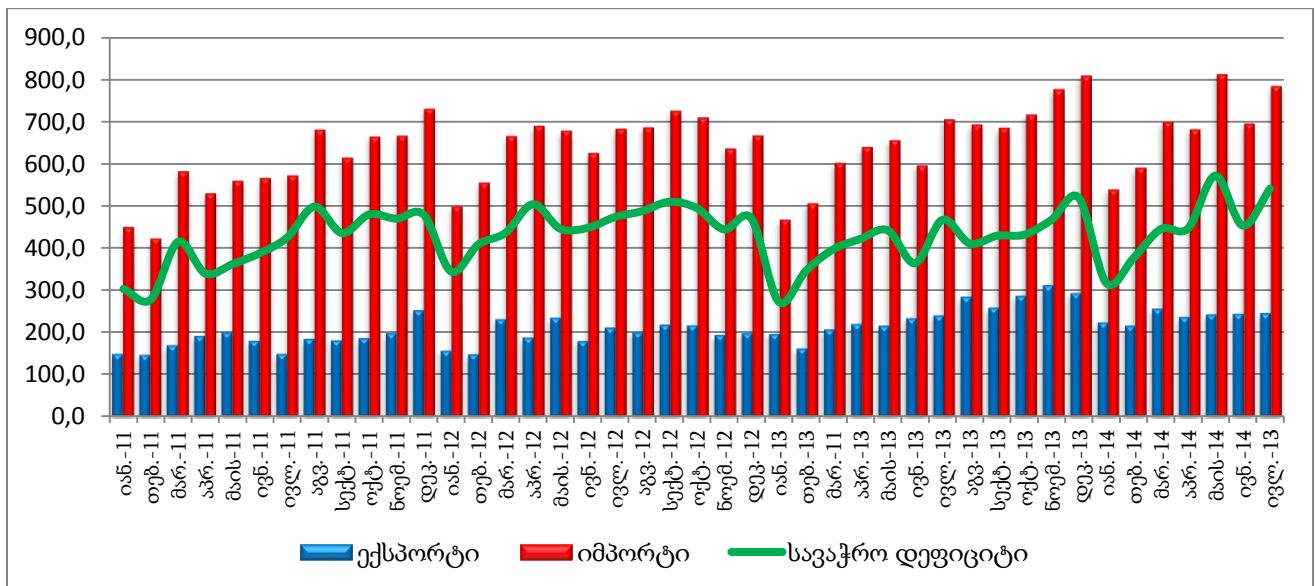
2014 წლის ივლისში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით ექსპორტი 2.3 პროცენტით, ხოლო იმპორტი 11.2 პროცენტით გაიზარდა. ორგანიზებული საგარეო ვაჭრობის მონაცემებით სავაჭრო ბრუნვა 85 მლნ ლარით გაიზარდა (8.9 პროცენტი). მათ შორის, იმპორტი გაიზარდა 79.3 მლნ აშშ დოლარით (11.2 პროცენტი), ხოლო ექსპორტი 5,5 მლნ აშშ დოლარით (2.3 პროცენტი). ამ პერიოდში 73,8 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა უარყოფითი სავაჭრო ბალანსი და შეადგინა -541.0 მლნ აშშ დოლარი.

2014 წლის იანვარ-ივლისში საგარეო სავაჭრო ბრუნვა 618 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა (14.4 პროცენტით). მათ შორის, იმპორტი გაიზარდა 628.6 მილიონი აშშ დოლარით (15.0),

ხოლო ექსპორტი 189,3 მილიონი აშშ დოლარით (12.8 პროცენტით). ამ პერიოდში 439,2 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა უარყოფითი სავაჭრო ბალანსი (16.2 პროცენტი) და 3,150.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

წინასწარი მონაცემებით 2014 წლის აგვისტოში, წინა წლის აგვისტოსთან შედარებით, საგარეო სავაჭრო ბრუნვა 7.0 პროცენტით გაიზარდა. მათ შორის, ექსპორტი 13.6 პროცენტით, ხოლო იმპორტი კი 5.1 პროცენტით.

საგარეო ვაჭრობა (ათასი აშშ დოლარი)

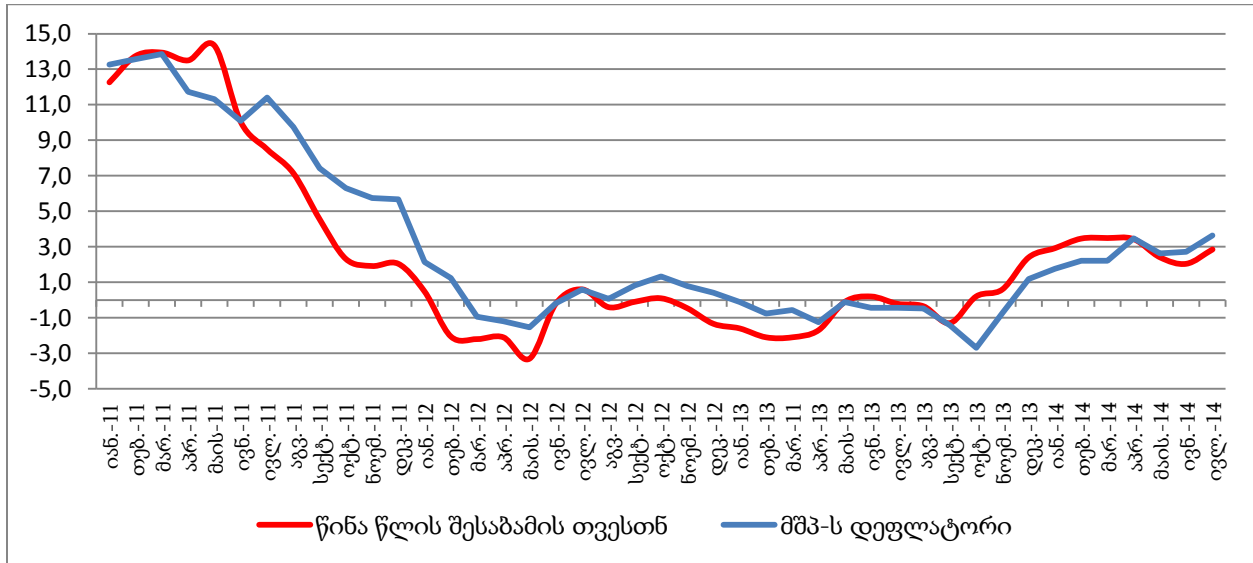
ფასები

2014 წლის აგვისტოში წინა თვესთან შედარებით ინფლაციის დონემ 0.5 პროცენტი შეადგინა. ინფლაციის მაჩვენებლის ფორმირებაში ძირითადი გავლენა იქონია სურსათისა და უალკოჰოლო სასმელების ფასების ცვლილებამ. აღნიშნულ ჯგუფში ფასები 2.7 პროცენტით გაიზარდა, რაც აგვისტოს ინფლაციის მთლიან მაჩვენებელზე 0.8 პროცენტული პუნქტით აისახა.

სამომხმარებლო ფასები 2014 წლის აგვისტოში 2013 წლის აგვისტოსთან შედარებით 3.4 პროცენტით გაიზარდა. 12 თვიან ინფლაციაზე მნიშვნელოვანი გავლენა სამომხმარებლო კალათის სამმა სასაქონლო ჯგუფმა მოახდინა. სურსათი და უალკოჰოლო სასმელებმა სამომხმარებლო ფასები 2.0 პროცენტით, ხოლო ჯანდაცვამ და ტრანსპორტმა 0.4 და 0.3 პროცენტით გაზარდა.

2014 წლის ივლისში, 2014 წლის ივნისთან შედარებით, მშპ-ს დეფლატორი 3.6 პროცენტით გაიზარდა. 2013 წლის ანალოგიური მაჩვენებელი 2.6 პროცენტი იყო.

სამომხმარებლო ფასების და მშპ-ს დეფლატორის წლიური ცვლილება

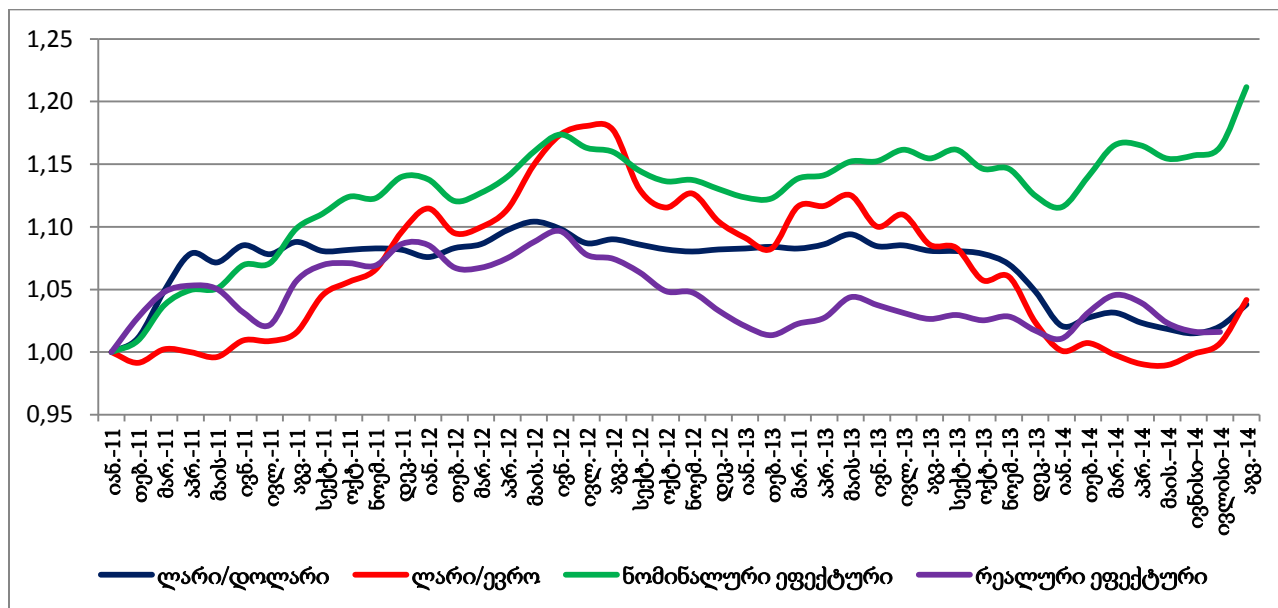
სავალუტო კურსი

ლარის კურსი დოლართან მიმართებაში გამყარდა. სავალუტო კურსი ივლისში 1.742-დან 1.736-მდე გამყარდა (0.33 პროცენტით). საშუალო თვიურმა გამყარებამ, აგვისტოში ივლისთან შედარებით 1.7 პროცენტი შეადგინა.

ლარის ნომინალური ეფექტური სავალუტო კურსი გამყარდა. 2014 წლის აგვისტოში ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი ივლისის მაჩვენებელთან შედარებით 4.1 პროცენტით გაუფასურდა.

რეალური ეფექტური სავალუტო კურსი გაუფასურდა. 2014 წლის ივლისში, წინა თვესთან შედარებით, ლარის რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი 0.03 პროცენტით გაუფასურდა.

ლარის გაცვლითი კურსის ინდექსი 2011 წლის იანვარი=100 (ზრდა=გამყარება)

საპროცენტო განაკვეთები

შემცირდა საპროცენტო განაკვეთები სახაზინო ვალდებულებებზე და ობლიგაციებზე. 2014 წლის აგვისტოში ივლისთან შედარებით 0.32 პროცენტული პუნქტით შემცირდა 12 თვიანი, ხოლო 0.03 პროცენტული პუნქტით 2 წლიანი სახაზინო ფასიანი ქაღალდების საპროცენტო განაკვეთი.

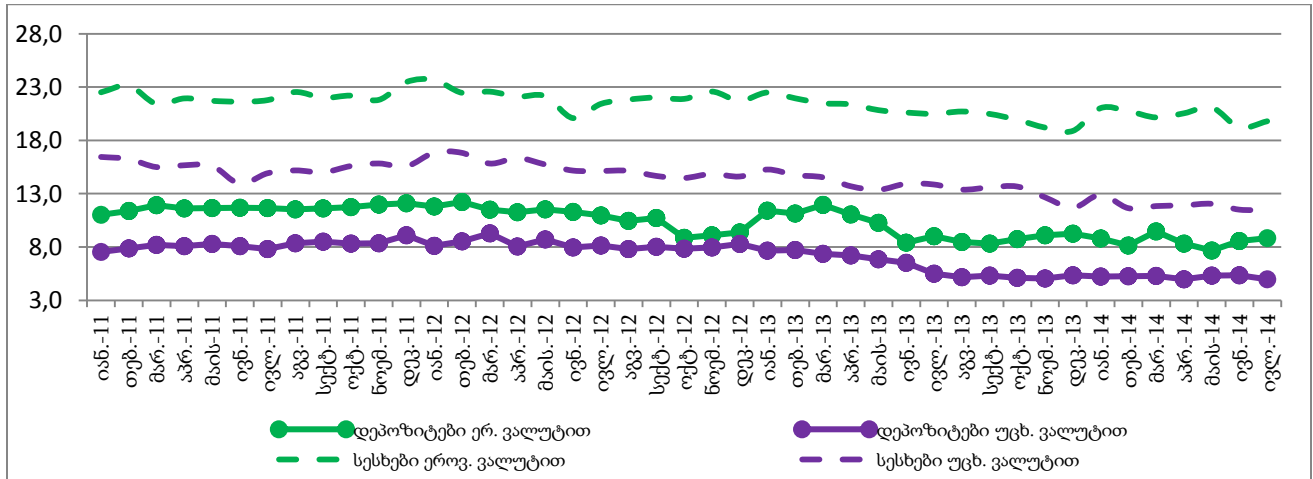
2014 წლის ივლისში, წინა თვესთან შედარებით, გაიზარდა სესხზე საპროცენტო განაკვეთები. აღნიშნულ პერიოდში 0.6 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა სესხების საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები, მათ შორის 0.6 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა ეროვნულ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე, ხოლო 0.01 პროცენტული პუნქტით შემცირდა უცხოურ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე.

რაც შეეხება საშუალოვადიანი (1-5 წელი) სესხების პროცენტებს სახეობების მიხედვით: 2014 წლის ივლისში, 2013 წლის ივლისთან შედარებით ლომბარდულ, იპოთეკურ და სამომხმარებლო სესხებზე საპროცენტო განაკვეთი შესაბამისად 6.0, 3.0, და 1.7 პროცენტული პუნქტებით შემცირდა, ხოლო ავტოსესხზე 0.3 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა.

2014 წლის ივნისში, წინა თვესთან შედარებით, უმნიშვნელოდ (0.04 პროცენტული პუნქტით) გაიზარდა დეპოზიტზე საპროცენტო განაკვეთები. მათ შორის 0.27 პროცენტული პუნქტით

გაიზარდა დეპოზიტების პროცენტი ეროვნულ ვალუტაში, ხოლო 0.31 პროცენტული პუნქტით შემცირდა უცხოურ ვალუტაში.

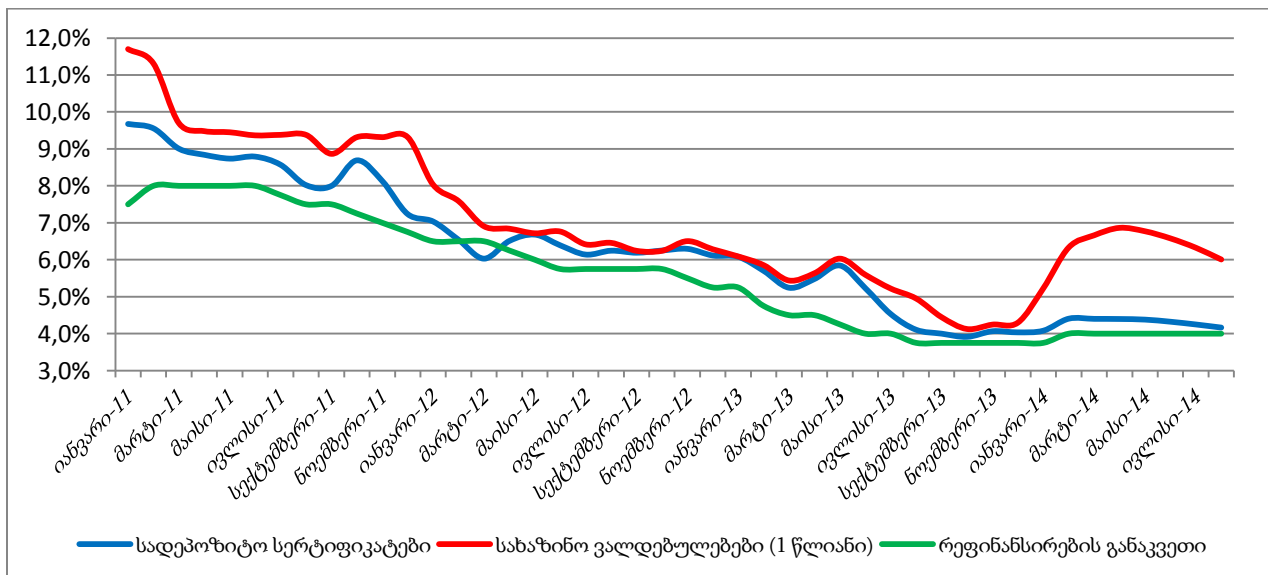
საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები

შემცირდა სადეპოზიტო სერტიფიკატების საპროცენტო განაკვეთი. 2014 წლის ივლისში ივნისთან შედარებით ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატების საშუალოთვიური შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი 0.08 პროცენტული პუნქტით, 4.25 პროცენტიდან 4.16 პროცენტამდე შემცირდა.

არ შეცვლილა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი. 2014 წლის ივლისში არ შეცვლილა ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი და 2014 წლის 7 თებერვლიდან კვლავ 4.00 პროცენტი დაფიქსირდა.

საპროცენტო განაკვეთები

მონეტარული მაჩვენებლები

2014 წლის აგვისტოში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით ფულის მასა 15.8 პროცენტით გაიზარდა.

2014 წლის აგვისტოში, წინა წლის აგვისტოსთან შედარებით, სარეზერვო ფული 501.2 მლნ ლარით - 14.4 პროცენტით გაიზარდა.

შემცირდა უცხოური რეზერვები. ეროვნული ბანკის მთლიანი საერთაშორისო რეზერვები 2014 წლის აგვისტოში 2013 დეკემბერთან შედარებით 4.1 პროცენტით, ხოლო 2013 წლის აგვისტოსთან შედარებით 12.5 პროცენტით შემცირდა და 2 708 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს.

გაიზარდა დეპოზიტების დოლარიზაციის კოეფიციენტი. 2014 წლის ივლისში 2013 წლის დეკემბერთან შედარებით დეპოზიტების დოლარიზაციის მაჩვენებელი 2.75 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა, ხოლო 2013 წლის ივლისთან შედარებით 0.67 პროცენტული პუნქტით შემცირდა.

ფულადი გზავნილები

2014 წლის ივლისში გაიზარდა საქართველოში განხორციელებული ფულადი გზავნილები. 2014 წლის ივლისში, საქართველოში განხორციელებული ფულადი გზავნილები, წინა წლის შესაბამის თვესთან შედარებით 0.4 პროცენტით გაიზარდა. ზრდა დაფიქსირდა იანვარ-ივლისის მონაცემებითაც, 2013 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით გზავნილები 3.6 პროცენტით გაიზარდა. აღნიშნულ ზრდა მნიშვნელოვნად განაპირობა თურქეთიდან და საბერძნეთიდან მომდინარე ფულადმა გზავნილებმა

საგადასახადო შემოსავლების ანალიზი

2014 წლის იანვარ-აგვისტო

2014 წლის იანვარ-აგვისტოში შემოსავლების სახით ნაერთ ბიუჯეტში მობილიზებულია 5 074,1 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის 64,2 პროცენტს შეადგენს, ხოლო გადასახადების ფაქტიური მაჩვენებელი წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის 63,9 პროცენტს შეადგენს.

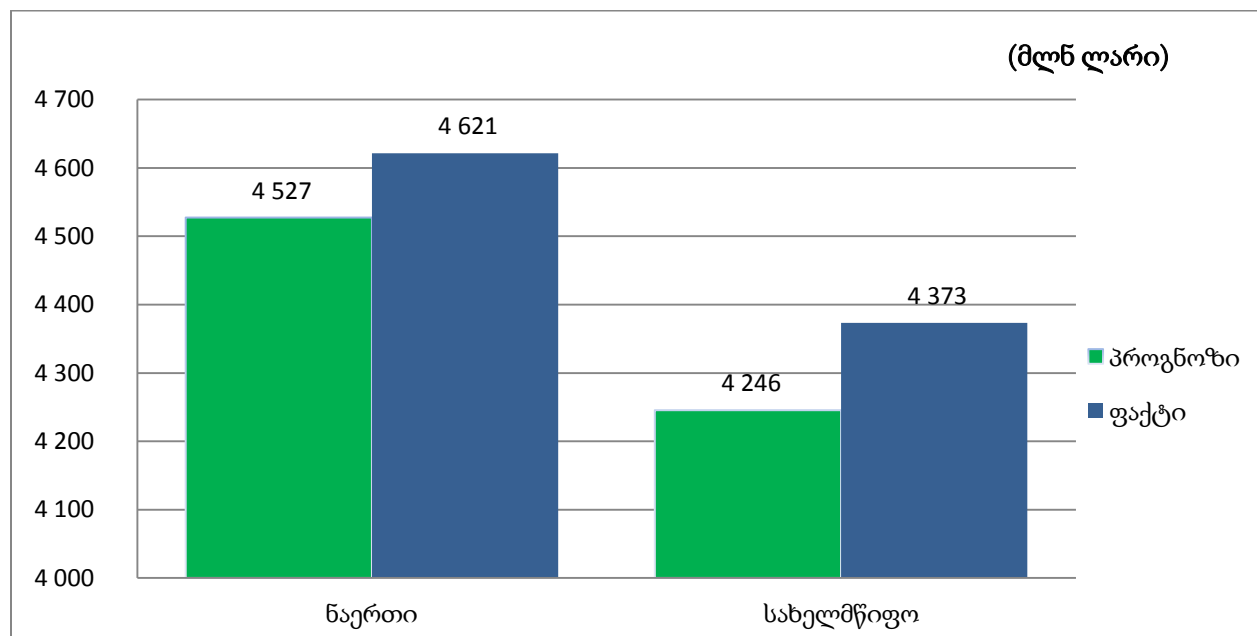
ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების 2014 წლის იანვარ-აგვისტოს შესრულება

	პროგნოზი 2014 წ.	ფაქტი 8 თვე	შესრულება %
შემოსავლები	7 909 000,0	5 074 147,2	64,2%
გადასახადები	7 230 000,0	4 621 356,8	63,9%
გრანტები	144 000,0	127 865,5	88,8%
სხვა შემოსავლები	535 000,0	324 924,8	60,7%

მიმდინარე საგადასახადო შემოსავლების ანალიზი

2014 წლის იანვარ-აგვისტოში გადასახადების სახით ნაერთ ბიუჯეტში მობილიზებულია 4 621,4 მლნ ლარი, რაც წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 8,6 პროცენტით (367,2 მლნ ლარი) მეტია. 2014 წლის იანვარ-აგვისტოს საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი 102,1 პროცენტით შესრულდა და ფაქტიურმა მაჩვენებელმა საპროგნოზოს 94,3 მლნ ლარით გადააჭარბა.

ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი-ფაქტი 2014 წლის იანვარ-აგვისტო

საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 202,5 მლნ ლარი, თუმცა აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ 2014 წლის 1 აპრილიდან დაიწყო დაუბეგრავი მინიმუმის დაბრუნება. აღნიშნული თანხები აპრილ-აგვისტოში დაუბრუნდა 460 158 ფიზიკურ პირს და ჯამში 127,4 მლნ ლარი შეადგინა. თუ ფაქტიურ მაჩვენებელში გავითვალისწინებთ დაბრუნებული დაუბეგრავი მინიმუმის თანხებს, მაშინ საშემოსავლო გადასახადი 10,7 პროცენტით (128,1 მლნ ლარი) აჭარბებს გასული წლის მაჩვენებელს.

დამკირავებლის მიერ დაკავებული საშემოსავლო გადასახადი გაზრდილია 9,9 პროცენტით¹, მათ შორის, საბიუჯეტო სექტორიდან 14,3 პროცენტით, ხოლო არასაბიუჯეტო სექტორიდან 8,4 პროცენტით. აგრეთვე 14,9 პროცენტით გაზრდილია მეწარმე ფიზიკურ პირთა საქმიანობით მიღებული საშემოსავლო გადასახადი.

მოგების გადასახადიდან მობილიზებულია 544,4 მლნ ლარი, რაც 3,3 მლნ ლარით ნაკლებია გასული წლის მაჩვენებელზე. აღსანიშნავია, რომ მოგების გადასახადის კლების ტენდენცია 2013 წლიდან დაიწყო და მიმდინარე წელსაც გრძელდება, რაც დაკავშირებულია გასული წლების მოგების დინამიკასთან.

დამატებული ღირებულების გადასახადიდან მობილიზებულია 2 118,3 მლნ ლარი, რაც 17,1 პროცენტით (309,1 მლნ ლარით) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე. მიღებული შემოსავლები გაზრდილია როგორც ტერიტორიიდან, ასევე იმპორტიდანაც. ტერიტორიაზე გადახდილი დღგ 4,4 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო იმპორტზე გადახდილი დღგ 67,2 პროცენტით, რაც განპირობებულია საგადასახადო კოდექსში შესული ცვლილებით, კერძოდ 2014 წლის პირველი ივნისიდან გაუქმებულია იმპორტის დღგ-ით დაბეგვრის სპეციალური წესი.

აქციზის გადასახადიდან მობილიზებულია 516,5 მლნ ლარი, რაც 11,1 პროცენტით (51,5 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე, მათ შორის აქციზის გადასახადი ტერიტორიაზე რეალიზებული პროდუქციიდან გაზრდილია 3,2 პროცენტით, ხოლო იმპორტირებული პროდუქციიდან 14,2 პროცენტით. ამასთან, გაზრდილია შემოსავლები თამბაქოს აქციზიდან 7,6 პროცენტით (15,2 მლნ ლარი), ლუდი/არყის აქციზიდან 14,9 პროცენტით (4,7 მლნ ლარი), ნავთობპროდუქტებიდან 13,3 პროცენტით (13,3 მლნ ლარი) და მსუბუქი ავტომობილების აქციზიდან 13,3 პროცენტით (10,0 მლნ ლარი).

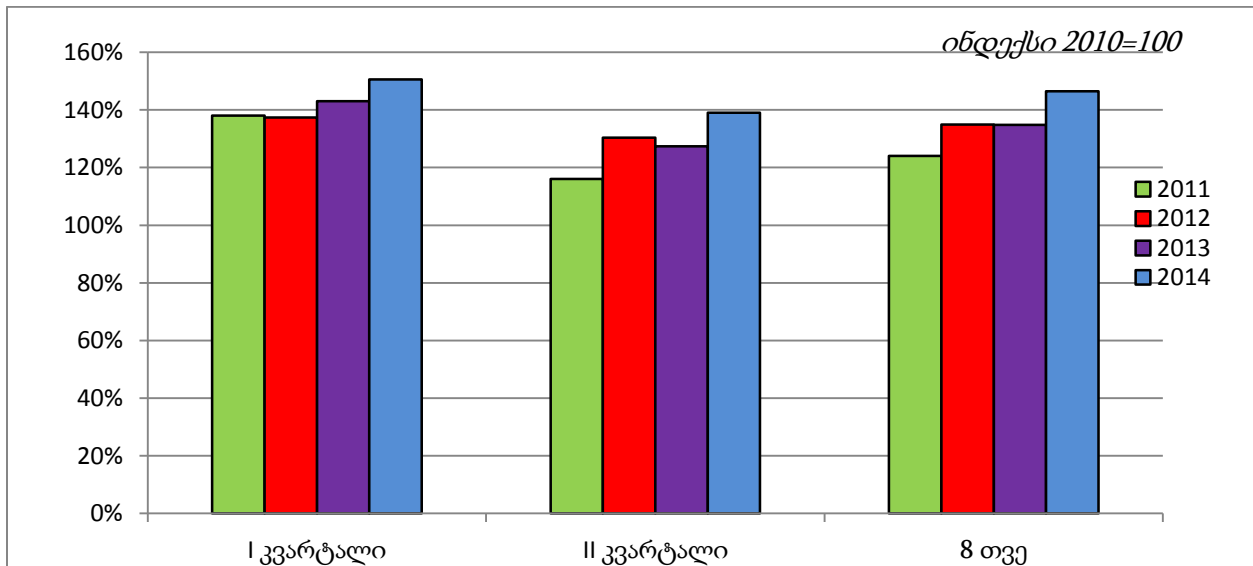
¹ 2014 წ. დამატებულია მიმდინარე წლის აპრილ-აგვისტოში დაბრუნებული დაუბეგრავი მინიმუმის თანხა (127,4 მლნ ლარი)

იმპორტის გადასახადიდან მობილიზებულია 64,9 მლნ ლარი, რაც 14,0 პროცენტით (8,0 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე. აღნიშნული ზრდა განაპირობა, როგორც იმპორტის ზრდამ, ასევე სავალუტო კურსის ცვლილებამაც.

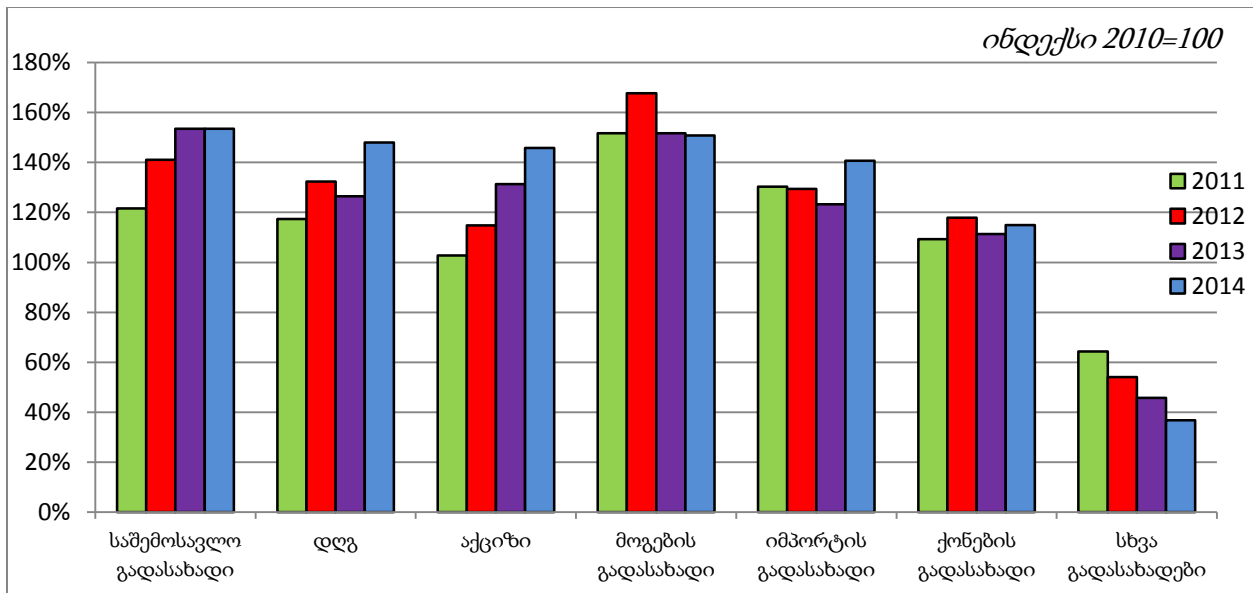
ქონების გადასახადიდან მობილიზებულია 159,9 მლნ ლარი, რაც 3,2 პროცენტით (4,9 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე.

გადასახადების ისტორიული დინამიკა

ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების დინამიკა, იანვარ-აგვისტო 2011-2014წწ.

ნაერთი ბიუჯეტის გადასახადების დინამიკა სახეობების მიხედვით, იანვარ-აგვისტო 2011-2014წწ.

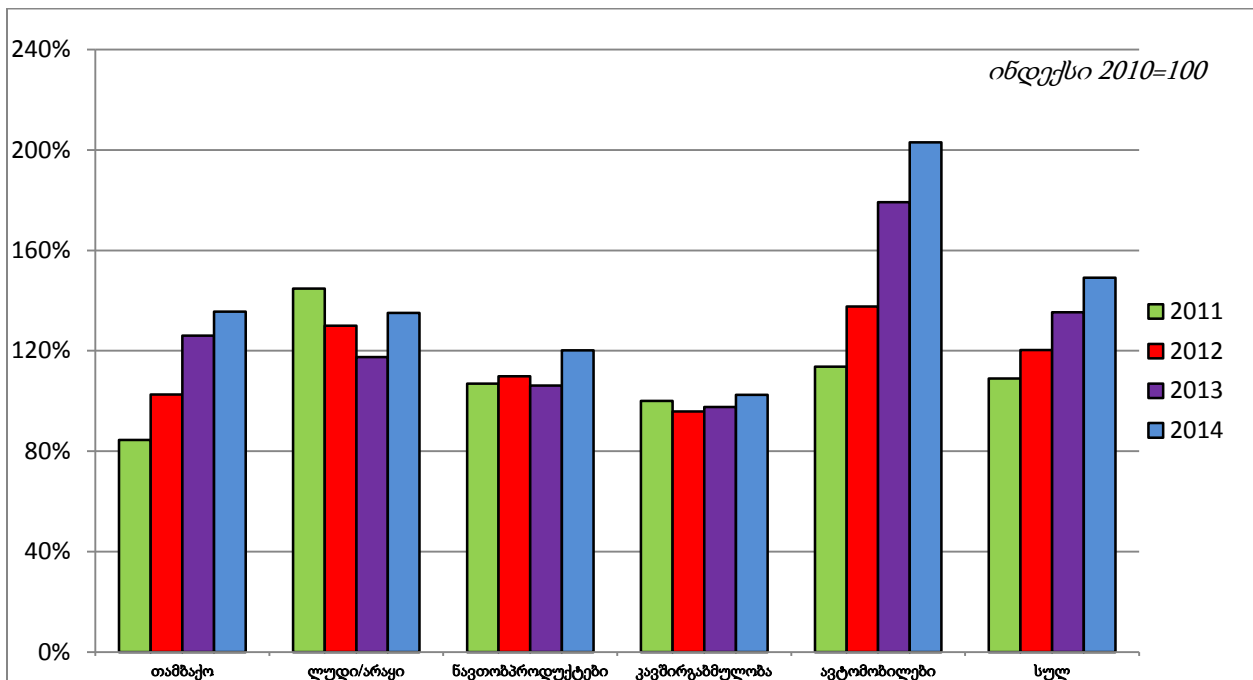

ზრდა დაფიქსირდა დამატებული ღირებულების გადასახადში, აქციზის და იმპორტის გადასახადებში. იმპორტის გადასახადის ზრდა განაპირობა იმპორტის ზრდამ და სავალუტო კურსის გაუფასურებამ.

აქციზის გადასახადი იანვარ-აგვისტო 2011-2014წწ.

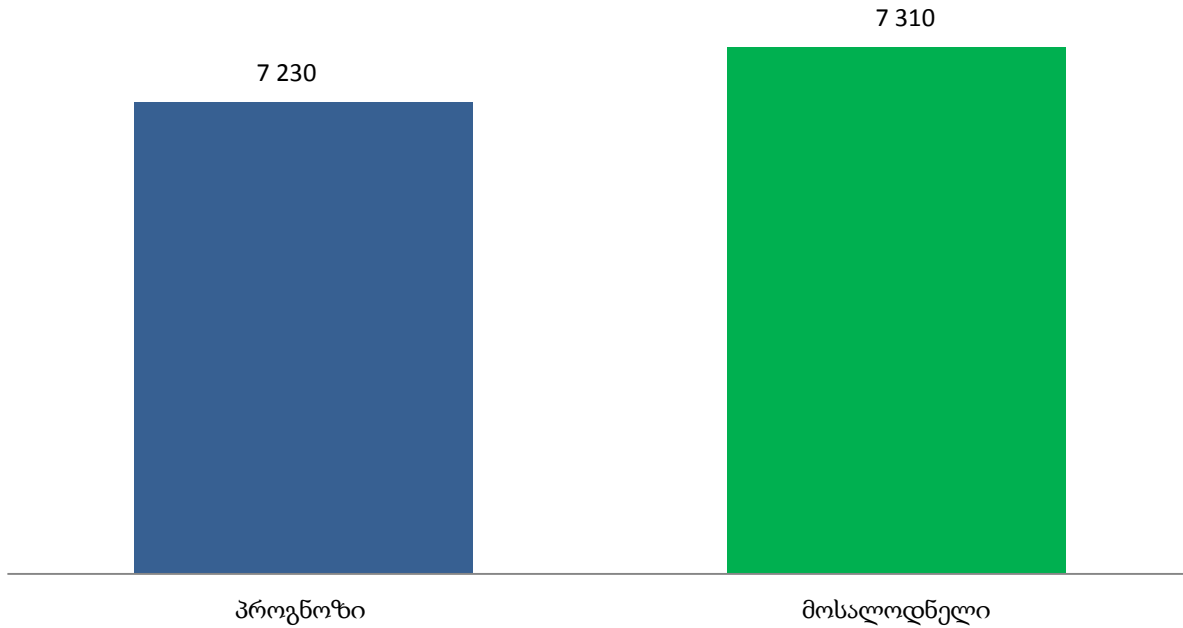
წინა წელთან შედარებით აქციზის გადასახადის ზრდა ძირითადად განაპირობა თამბაქოს, ლუდი/არყისა და მსუბუქი ავტომობილების აქციზიდან მიღებულმა შემოსავლებმა.

აქციზის გადასახადის დინამიკა აქციზური პროდუქციის მიხედვით 2011-2014 წწ.

2014 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი

2014 წლის 8 თვის გადასახადების ფაქტიური შემოსავლების გათვალისწინებით, გაანგარიშებულია მიმდინარე წლის გადასახადების მოსალოდნელი მაჩვენებლები. გაანგარიშებები აჩვენებს, რომ 2014 წლის ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების მოსალოდნელი მაჩვენებლების გადახრა, სახელმწიფო ბიუჯეტის დაგეგმვისას პროგნოზირებული მაჩვენებლიდან დადებითია, რაც გვამღევეს საშუალებას ვივარაუდოთ, რომ ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი გადაჭარბებით შესრულდება.

ქვემოთ მოცემულია, წლის ბოლომდე მოსალოდნელი საგადასახადო შემოსავლების მოცულობები გადასახადის სახეობების მიხედვით და მათი შედარება თავდაპირველად დაგეგმილ მაჩვენებელთან.

2014 წლის საგადასახადო შემოსავლების მოსალოდნელი მაჩვენებლები

ათასი ლარი

	საწყისი პროგნოზი	მოსალოდნელი	სხვაობა
საგადასახადო შემოსავლები	7 230 000	7 310 000	80 000
საშემოსავლო გადასახადი	2 003 000	2 025 300	22 300
მოგების გადასახადი	795 000	795 000	0
დამატებული ღირებულების გადასახადი	3 260 000	3 323 700	63 700
აქციზი	769 000	817 800	48 800
იმპორტის გადასახადი	103 000	101 000	-2 000
ქონების გადასახადი	275 000	223 800	-51 200
სხვა გადასახადი	25 000	23 400	-1 600

ეკონომიკური აქტივობის ანალიზი დარგობრივ ჭრილში (დღგ-ს ბრუნვები)

2014 წლის იანვარ-ივლისი

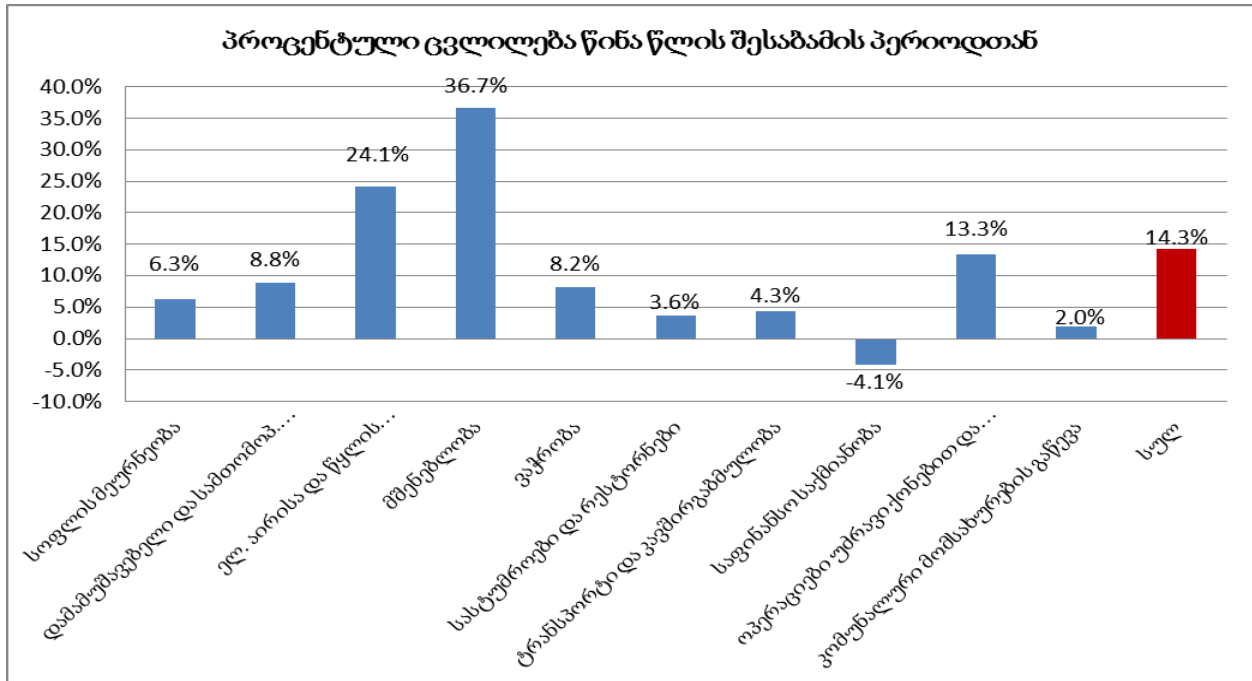
აღნიშნული ინფორმაცია წარმოადგენს 2014 წლის 29 აგვისტოს გავრცელებულ დღგ-ს გადამხდელ საწარმოთა ბრუნვების შესახებ ინფორმაციას. 2014 წლის იანვარ-ივლისში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით დღგ-ს ბრუნვები 13.6 პროცენტით გაიზარდა. აქედან, ივლისი 14.3 პროცენტით.

მნიშვნელოვანია შევავსოთ ეკონომიკის აქტივობა დარგობრივ ჭრილში. ეკონომიკური აქტივობის შესავსებად გამოყენებული იქნა დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრირებულ საწარმოთა მიერ დეკლარირებული ბრუნვები. საწარმოების საქმიანობის სახის იდენტიფიცირების მიზნით გამოყენებული იქნა საქსტატის ბიზნეს რეგისტრის მონაცემები, რომლებიც აღნიშნული სახის ინფორმაციის ყველაზე აქტუალურ ინფორმაციას წარმოადგენს. ბაზების დამუშავების შედეგად გაირკვა, რომ იმ საწარმოების რაოდენობამ, რომლის საქმიანობის იდენტიფიცირება ვერ მოხერხდა 4,7 პროცენტი შეადგენა.

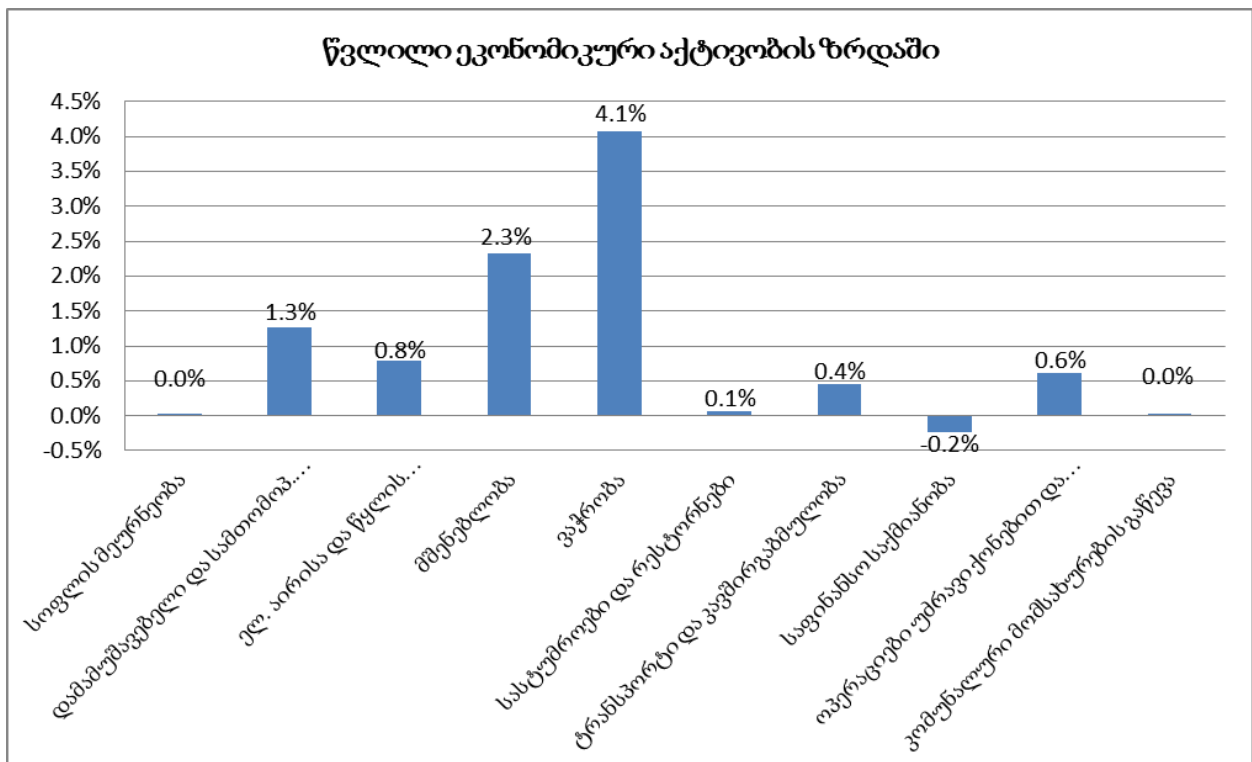
2014 წლის ივლისი წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით

ანალიზი გვიჩვენებს, რომ საწარმოთა ეკონომიკური აქტივობის ზრდა 2014 წლის ივლისის თვეში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 14.3 პროცენტით გაიზარდა. პროცენტული ზრდები დარგების მიხედვით შემდეგნაირად გამოიყურება: მშენებლობა 36.7 პროცენტი, ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება 24.1 პროცენტი, ოპერაციები უძრავი ქონებით და იჯარით 13.3 პროცენტი, დამამუშავებელი და სამთომოპ. მრეწველობა 8,8 პროცენტი, ვაჭრობა 8,2 პროცენტი, სოფლის მეურნეობა 6,3 პროცენტი.

დარგი	სხვაობა ლარი	ზრდა %
სოფლის მეურნეობა	1,275,581	6.3%
დამამუშავებელი და სამთომოპ. მრეწველობა	49,046,748	8.8%
ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება	30,525,185	24.1%
მშენებლობა	90,545,943	36.7%
ვაჭრობა	157,957,546	8.2%
სასტუმროები და რესტორნები	2,327,090	3.6%
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	17,344,268	4.3%
საფინანსო საქმიანობა	(9,235,755)	-4.1%
ოპერაციები უძრავი ქონებით და იჯარით	23,476,538	13.3%
კომუნალური მომსახურების გაწევა	1,160,728	2.0%
სულ	553,901,459	14.3%

აღსანიშნავია, რომ 2014 წლის ივლისის ეკონომიკურ აქტივობის ზრდაში ყველაზე დიდი წვლილი შეიტანა ვაჭრობამ 4,1 პროცენტი, მშენებლობამ 2,3 პროცენტი, დამამუშავებელი და სამთომომ. მრეწველობა 1,3 პროცენტი, ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება 0,8 პროცენტი;

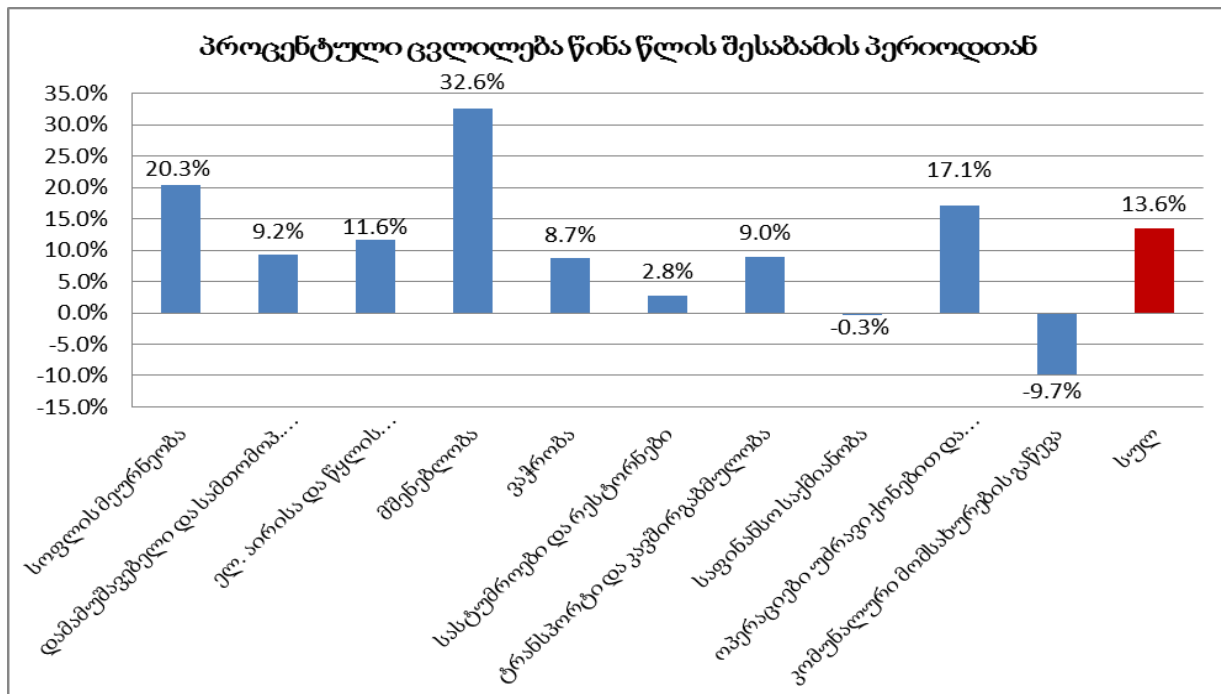

2014 წლის იანვარ-ივლისის წინა წლის შესაბამის პერიოდთან

ივლისისგან განსხვავებული დინამიკით ხასიათდება იანვარ-ივლისის ჯამური მაჩვენებლები. საწარმოთა ეკონომიკური აქტივობა 2014 წლის იანვარ-ივლისში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 13,6 პროცენტით გაიზარდა. პროცენტული ზრდები დარგების მიხედვით შემდეგნაირად გამოიყურება: მშენებლობა 32,6 პროცენტი, სოფლის მეურნეობა 20,3 პროცენტი, ოპერაციები უძრავი ქონებით და იჯარით 17,1 პროცენტი, ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება 11,6 პროცენტი, დამამუშავებელი და სამთომოპოვებითი მრეწველობა 9,2 პროცენტი, ვაჭრობა 8,7 პროცენტი, ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა 9,0 პროცენტი;

დარგი	სხვაობა ლარი	ზრდა %
სოფლის მეურნეობა	25,351,599	20.3%
დამამუშავებელი და სამთომოპ. მრეწველობა	316,794,612	9.2%
ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება	131,138,887	11.6%
მშენებლობა	469,318,918	32.6%
ვაჭრობა	1,033,908,145	8.7%
სასტუმროები და რესტორნები	10,586,010	2.8%
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	219,458,805	9.0%
საფინანსო საქმიანობა	(4,723,690)	-0.3%
ოპერაციები უძრავი ქონებით და იჯარით	188,017,387	17.1%
კომუნალური მომსახურების გაწევა	(44,429,368)	-9.7%
სულ	3,316,365,163	13.6%

აღსანიშნავია, რომ კლება დაფიქსირდა კომუნალური მომსახურების გაწევის სექტორში 9,7 პროცენტი.

2014 წლის იანვარ-ივლისის ეკონომიკურ აქტივობის ზრდაში ყველაზე დიდი წვლილი შეიტანა ვაჭრობამ 4,2 პროცენტი, ხოლო შემდეგ მოდის მშენებლობა 1,9 პროცენტი, დამამუშავებელი და სამთომოპოვებითი მრეწველობა 1,3 პროცენტი, ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა 0,9 პროცენტი;

